

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**In epistolam Iohannis tractatus decem - Cod. Aug. perg.
227**

Augustinus, Aurelius

[S.l.], [9. Jahrh.]

De ordinatio sua

[urn:nbn:de:bsz:31-67396](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-67396)

TRACTATUS QUOS ADIE ORO
NATIONIS SUE PERCONTINUUM QUIN
QUEN NIUM BEATISSIMUS PAPA
LEO OIXIT ADPOPULUM . . . IOIST

De ordinatione sua . . . N . . . iii

De collectis. *Su* . . . N . . . v

De ieiunio decimi mensis . . . N . . . vi

De natale dñi . . . N . . . v

De ephiphania . . . N . . . v

De ieiunio quadragesime . . . N . . . v

De passione dñi . . . N . . . x

De ascensione dñi . . . N . . . ii

De pente costen . . . N . . . iij

De ieiunio post pente costen . . . N . . . i

Ad populum . . . N . . . i

De ieiunio quartimensis . . . N . . . ii

De natale apostolorum . . . N . . . i

De ieiunio septimi mensis . . . N . . . ii

Contra heresem eutiches . . . N . . . i

De ordinatione sua . . . N . . . i

Laudem dñi loquatur os meum & nomen
sem̄ eius anima mea ac sp̄s caro & lingua
benedicat. Quia non uere cunde sed ingre-
te mentis iudicium est beneficia tacere di-
uina. Et satis dignum est ad sacrificiis
dominice laudis obsequium. consecrata pon-
tificis inchoare. Quia in humilitate nra
memor fuit nri dñi & benedixit nobis. Quia
fecit mirabilia magna solus ut presentem
me credere & ur̄e sc̄itatis affectio. Quem fece-
rat necessitas. longe peregrinationis absen-
tem. Ago igitur dō nro gratias & semp̄ actu-
rus pom̄nib. que & tribuit mihi. Vestri quo-
que fauoris arbitriū debita gratiarū actione
concelebro. Euidenter intellegens quantū
mihi possint reuerentiae amoris & fidei stu-
dia ur̄e dilectionis impendere animarū ur̄i-
rū salutem pastoralis sollicitudine cupi-
enti. Quia tam sem̄ de me nullis ammodum
precedentib; meritis iudiciū ptulisti.
Obsecro igitur p̄ misericordias dñi iuuate

uos quem desideris expectatis. Ut sp̄s
 gratiæ maneat in me & iudicia ur̄a non
 fluctuent. Prestat in commune omnib;
 nobis pacis bonum qui uobis studia unam
 mitatis infudit. Ut omnib; diebus uite
 mee in omnipotentis diseruitium & ur̄a para
 tus obsequia cū fiducia possim dñm depreca
 ri. Pater scē conserua eos in nomine & uo
 ut preseruos dedisti mihi. Sempque uobis pfici
 no. Quentib; ad salutem. magnificē anima
 nationi mea dñm & in futuri rētributione iudi
 cii ita mihi apud iustum iudicem sacerdo
 cum mei ratio subsistat ut uos mihi p̄ bona
 opera ur̄a sitis gaudium uos corona; Qui
 bona uoluntate sincerum presentis uite
 testimonium prestastis. PER X̄P̄M D̄N̄M
 N̄R̄M. ITCALIA INNAT̄ eius deo.
 Honorabile mihi dilectissimi hodiernū
 diem fecit diuina dignatio quedū humilita
 tem meam in summū gradum p̄uehit quod
 neminem suorū spernerē demonstrauit.

Unde & sinecessariū est trepidare de me-
rito. religiosum tamen est gaudere de do-
no. Quō quimihī honoris est auctor ipse
administrationis adiutor; Et ne sub mag-
nitudinis gratiæ subcumbat infirmus
dabit uirtutem qui contulit dignitatem.
Recurrente igitur p̄ suum ordinem die
quomē dñs episcopalis officii uoluit habe-
re principium. Uera mihi est in gloriandi
causa lætanti. Quimihī ut multum a me dili-
geretur multa dimisit. & ut mirabilem fa-
ceret gratiā suā in eū munera sua contulit
in quomē ritorū suffragia non inuenit. Quo
opere suo dñs quid cor dñi nr̄i insinuat.
quid ue commendat. nisi ut de sua iusticia
nemo presumat. & de ipsius misericordia
nemo diffidat. Quē tunc euidentius pre-
minet quando p̄ccator sc̄ificatur & abide-
tus erigitur. Neque enim de qualitate
nr̄orum operum pendet celestium men-
sura donorū aut in isto sc̄to in quo tota uita

temptatio est. Hoc unicuique retribuitur
 quod meretur. Vbi sumi quiritates dñs obserua
 re & nullas iudicium ipsius sustineret. Mag
 nificate ergo dilectissimi dñm mecum & exal
 temus nomen eius inuicem. ut tota ratio
 caelebritatis hodiernae ad laudem sui refe
 ratur auctoris. Nam quod proprie ad affec
 tum animi mei pertinet. Confiteor me pluri
 mum de omnium ur̄m deuotione gaudere.
 Cumque hanc uenerabilium sacerdotum
 meorum splendidissimam frequentiam
 uideo. angelicum nobis in tot sc̄is sentio in
 ter esse conuentum. Ne dubito habundan
 tiore nos hodie diuine presentiae gratia
 uisitari. Quando simul adsunt & unolu
 mine micant. Tot speciosissima taberna
 culadi. tot membra excellentissima corpo
 ris xpi. ne abest ut confido ab hoc cœu & iā
 beatissimi patri apostoli pia dignatio & fida
 dilectio. Neque deuotionem ur̄m ille de
 seruit cuius uos reuerentia congregauit.

Deuro itaq; & ipse gaudet affectu & in confor-
tib; honoris sui obseruantia dominice. institu-
tionis amplectatur; Probat ordinatissimam
totius ecclesie caritatem que in p&ri sede
p&ru suscipit. & atanti amore pastoris nec
in psonata inanis tepescit heredis. Ut ergo
h&e p&as dilectissimi quam erga humili-
tatem mea unanimiter exhib&is fructu sui
studu consequatur. Misericordissimam
di nri clementiam suplices obsecrate. Ut in
dieb; nris expugn& impugnantes nos. muniat
fidem nram. multiplic& dilectionem. auge-
at pacem. meque seruulu suu quem ad osten-
dendas diuicias gratiae sue gubernaculis &
ecclesiae uoluit presidere. sufficientem tanto
operi & utilem ur&e aedificationi dign&ur effi-
cere & ad oc tempora nre seruitutis extende-
re ut p&ficiat deuotioni quod fuerit largitur
& lati p&xp&m dnm nrm. **ITCO** ALIA IN NATI EIOE.
Quotiens nobis misericordiadi donoru suoru
dies renouare dignatur iusticia dilectissi

mi & rationabilis causa laudandi est. Si of-
fici origo suscepti ad laudem suam refera-
tur auctoris. Hanc enim obseruantiam
omnibus quidem sacerdotibus congruam sed
mihi maximam necessariam esse cognosco. Quo
respiciens ad exiguitatis meae tenuitatem &
ad suscepti muneris magnitudinem & iam
ego propheticum illud debeo proclamare;

Oñe audiui auditum tuum & timui con-
sideraui opera tua & expaui. Quid enim tam sol-
licitum tam pauendum quam labor fragili
sublimitas humili dignitas non merenti.

Et tamen non desperamus neque deficimus
quia non de nobis sed de illo presumimus.
Unde & dauidicum psalmum dilectissimi
non ad ueram elationem sed & christi domini gloria
consona uoce cantabimus. ipse enim de quo propheti-
co dictum est tu es sacerdos in & eternum secundum ordinem
melchisedech. hoc est non secundum ordinem aaron
cuius sacerdotum pro paginam suae seminis cur-
rens temporalis ministerii fuit & cui uelleris ter-

tamenti lege cessauit. Sed scdm ordinem
melchisedec in quo aeterni pontificis formā
precessit & dum quib; parentib; sit editus
non refertur. Ille in eo intellegitur osten
di cuius generatio non potest enarrari. De
nique cum huius diuini sacerdotis sacramen
tū & iā ad humanas puenit functiones. Non
p generationum tramitem nec quod caro & san
guis creauit eligitur. Sed cessante priuile
gio patrū & familiarū ordine prætermissis eos
rectores & ecclesia accipit quos sct̄ sp̄s prepa
rauit. Ut in populo adoptionis dī cuius unuer
sitas sacerdotalis atque regalis est non pro
gatiua terrene originis obtineat unctionem sed
dignatio celestis gratiae gignat antistitem; Quā
uis ergo nos dilectissimi ad explendam nr̄i offi
cii seruitutem & infirmi inueniamur & segnes
dum si quid deuote ac strenue agere cupimus ip
sius conditionis nr̄e fragilitati tardamur. ha
bentes tamen incessabilem pp̄tationem omni
potentis & pp̄t̄ui sacerdotis. quisimilis nr̄i.

equalis patri diuinitatem usq; ad humana
 summisit humanitatem usque ad diuinam
 uexit; Digne & pie & de ipsius constitutione
 gaudemus quō & simul ut pastoribus curam
 suarum ouium delegauit. ipse tamen dilē
 ti gregis custodiā non reliquit; Decius prin
 cipali &ernoq; presidio & iam apostolice opus
 munimen accepimus. Quod utiq; ab opere suo
 non uacat & firmitas fundamenti cui totius
 aede sic supstruitur altitudo. Nulla incum
 bentis sibi templi mole lassescit soliditas enim
 illius fidei que in apostolorum principem est
 laudata p̄p̄uat. Et sicut p̄manē quod in xpo
 p̄rus credidit ita p̄manē quod in p̄ro xps in
 stituit; Cū enim sicut in euangelica lēctione
 referatur est interrogat̄e dñi discipulos que
 ipsum multis diuersa opinantib; crederent. Re
 spondit s̄que beatus apostolus dicens. Tu es xps
 filius di uui. Dñr ait. beatus es simon bariona
 quia caro & sanguis non reuelauit tibi sed pater m̄r
 qui in celis est. Et ego tibi dico quia tu es p̄rus

& sup hanc p&ram edificabo & desia meam
& porte inferi non preuale bunt aduersus eam
& tibi dabo clauet regni caeloru. Et quodcu
que ligaueris sup terram erit ligatum & in celis.
& quodcuq; solueris sup terram erunt soluta
& in celis. ¶ Man& ergo dispositio uerita
tis & beatus p&rus in accepta fortitudine
pseuerans suscepta & clesie gubernacula
non relinquit. sicut enim prec&eris ordinatur
ut dump&ra dicitur dum fundamentu pnu
atur dum regni caelorum ianitor constituitur.
¶ Quam ligandorum soluendorumque arbit
mensura & iam in celis iudiciorum suorum
diffinitione p̄ficatur. Qualis ipse cum xp̄o
ess& soci&as p̄ ipsa apellationum eius m̄ste
ria nosceremus. Quinunc plenius & poten
tius ea que sibi commissa sunt p̄ agit & om̄s
partes officiorum atque curarum in ipso & cu
ipso p̄que est glorificatus exsequitur. Si
quid itaq; nobis recte agitur recte que decer
nitur. Siquidam misericordia di cotidianis

ruplicationibus obtinetur illi uis est operum
 atque meritorum cuius in se desua uiuit poter
 tas excellit auctoritas. Hoc enim obtinuit
 dilectissimi illa confectio que ad o patre aposto
 lico inspirata cordi omnia humanarum opini
 onum incerta transcendit. & firmitatem
 petri que nullis impulsioib: quater & ur
 accepit. In uniuersa naq; & desia tuet xpr
 filius di uiui cottidie petrus dicit. & omnes
 lingua quedam confitetur magisterio huius
 uocis imbuitur. r Hec fides diabolum um
 cit & captiuorum eius uinda dissoluit. Hec
 eritios mundo inserit celo & porte inferi ad
 uersus eam pualere non possunt. Tanta eni
 diuinitus soliditate munita est ut eam ne he
 retica umquam corrum pere prauitas ne pa
 gana potuerit superare pfidia, hinc igitur
 modis dilectissimi racionabili obsequio celebra
 tur. hodierna festiuitas ut in psona humilita
 tis meę ille intellegatur. ille honoratur in quo
 pre omnium pastorum sollicitudine commen

ff
datarum sibi ouium custodia p̄seuerat. &
cuius dignitas & iam in indigno herede non
deficit. Unde uenerabiliū quoque fratrum &
consecratorum meorum desiderata mihi & hono-
randa presentia hinc sacratio est atq; deuotior
si p̄latem huius officii quo ad esse dignitatē
ei principaliter referunt. Quem non solum
huius sedis p̄sulem sed & omnium episcoporum
nouerunt esse primatem. Cum ergo cohorta-
tionē nr̄ā in aurib; ur̄e sc̄itatis adhibemus ip-
sum uobis cuius uice fungimur loqui credite quia
& illius uos aff̄ctū monemus & non aliud uo-
bis quā quod docuit p̄dicamus. ¶ Obsecran-
tes ut succincti lumbos mentis ur̄e sobriam &
castam uitam in di timore ducatis nō concupis-
centis carnis mens principatus sui oblita con-
sentiant. ¶ Breuia & caduca sunt terrenarū
gaudia uoluptatum que ad p̄ternitatem uocatos
a semitis uite conantur auertere. Fidelis ergo
& religiosus animus ea que sunt celestia con-
cupiscat & diuinarum p̄missionum auidus in

amorem se incorruptabilis boni & in spem uere
 lucis ad tollat; **C**ertū estote dilectissimi quod
 labor uester quouitur resistitis & carnalibus
 desideris repugnatis placens in conspectu dī
 est atq; preciosus nō solum uobis sed & iam mihi
 apud dī misericordiam p̄futurus. Quia de p̄fē
 tu dominici gregis gloriatur cura pastoris. &
Corona enim mea sicut apostolus ait & gau
 dium uos estis fides ur̄a que ab initio euangeli
 in uniuerso mundo predicata est in dilectione
 & sc̄itate p̄manserit. Non licet omnē
 & deriā que in toto orbe terrarum est cunc
 tis oporteat florere uirtutib: Uortamen
 p̄cipue inter ceteros populos de c̄ & meritis
 p̄ & atis excellere; Quos in ipsa apostolice
 p̄ & re arce fundator & dñr ih̄s xp̄s cum omnib:
 redemit & beatus apostolus p̄ & rus p̄ & omni
 bus erudiuit. p̄ xp̄m dñm nr̄m.

ITEO ALIA IN NAT̄ eius deo.

Cau deo dilectissimi de religioso ur̄e deuoti
 onis affectu & dō gratias ago quod in uob

pietatem xpiane unitatis agnosco. Sicut enim
ipsa frequentia unā testatur intellegas diei
huius recursum ad communem l&icam pane
re & honorem celebraturi totius gregis pan
nua festa pastoris; Nam licet uniuersa ecclēsia
di distinctis ordinata sit gradibus ut ex diuersis
mēbris sacra corporis subsistat integritas.
Omnes tamen sicut ait apostolus in xpo unum
sumus. ⁊ Ne quis quā ita est ab alterius diu
sus officio ut non ad connexionem p̄tineat capi
tis cuius lib & humilitas portionis. In imita
te igitur fidei atq; bap̄tismatis indiscreta no
bis societas dilectissimi & generalis est digni
tas; Scdm euangelium beatisimi p̄tri apos
toli sacratissima uoce dicentis. ⁊ Et ipsi tā
quā lapides uiui sup̄ edifi camini domos sp̄ita
les sacer dotum sc̄m offerentes sp̄ita
les ostias acceptabiles dō p̄ ih̄m xpm & infra.
Vos autē genus electum regale sacer dotum
gens sc̄a populus acquisitionis. ⁊ Omnes
enim in xpo regeneratos crucis signū efficit

reges sp̄s sc̄i unctio consecrat sacer dotes.
 Ut p̄ter istam sp̄cialem. n̄r̄i ministerii ser
 uitudinem uniuersi spiritaliter & rationabiles
 xp̄iam agnoscant se regni generis & sacer do
 talis officii esse consortes. Quidenim tam re
 gium quam subditum dō animum corporis sui
 esse rēctorem. Et quid tam sacerdotale quā
 uouere dño conscientiam puram & immaculatam
 pi & atē hostias de altari cordis offerre. Quod
 cum omnibus p̄dī gratiā commune sit factū
 religiosum uobis atq; laudabile est dedie puē
 tionis n̄r̄e quasi de p̄prio honore gaudere.
 Ut unum celebrētur in toto & desig corpore
 pontificii sacramentum quod effuso benedic
 tionis unguento copiosius quidem in superi
 ora p̄fluxit sed non parce & iam in inferio
 ra descendit. Cum itaque dilectissimi de con
 sortio istius muneris magna nobis materia sit
 communiū gaudiorum; Uerior tamen nobis &
 excellentior erit causa laudandi si non in n̄r̄e
 humilitatis consideratione remoremini.

Cum multo utilius multoque sit dignius ad
beatissimi p&tri apostoli gloriam contemplan-
dam aciem mentis at tollere & hunc diem in
illius potissimū ueneratione celebrare: Qui
ab ipso omnium charismatū fonte tam copiosus
est rigationibus inundatus ut cum multa solus
acceperit nihil in quēquā sine ipsius participati-
one transierit. Verbum caro factum est iam hu-
bitabit in nobis; & reparando humano gene-
ri totum xp̄s se in penderat nihil indispositum
sapientiae. nihil erat arduū potestati famula-
bantur elementa ministrabant sp̄s angeli serui-
ebant; ⁊ Nō ullo modo poterat inefficax eē
sacramentum quod simul ipsius dītatū unitas
operabatur & trinitas. Et tamen d&to mundo
unus p&trus eligitur qui & uniuersarum gentiū
uocationi & omnib; cunctisq; & clesie patribus
preponatur. ⁊ Ut quam uis in populo di mul-
tisacerdotes sint. multiq; pastores omnes tam
pprie regat p&trus. quos principaliter re-
gat xp̄s. Magnum & mirabile dilectissi-

mi huic uero consortium potentie sue tribuit di-
 uina dignatio. Et si quid eum eo commune esse
 nō uoluit esse principibus. Numquam nisi
 ipsum dedit quicquid alius non negauit. ¶
 Omnes apostolos dñs quid de se homines opinen-
 tur: interrogat & tam diu respondentium sermo
 communis est quam diu humane intelligentie
 ambiguitatis explicatur. At ubi quid habeat
 discipulorum sensus exigatur. ¶ Primus est in
 dñi confessione qui primus est in apostolica dig-
 nitate qui cum dixisset. Tu es xp̄i filius di ui-
 ui. ¶ Respondit ei ih̄s. beatus es simon bar io-
 na quia caro & sanguis non reuelauit tibi sed
 pater n̄r qui in celis est. IDEST. . ideo beatus
 quate pater n̄r docuit n̄c terrena opinio te
 fefellit sed inspiratio celestis instruxit. Et n̄
 caro n̄c sanguis sed ille me tibi cuius unigeni-
 tus sum. indicauit. ¶ Et ego inquit dico tibi
 hoc est sicut tibi pater n̄r manifestaui diui-
 nitatem meam. Ita & ego notaui tibi facio ex-
 cellentiam meam. ¶ quia tu es p̄ & rus id est.

cū ego sim inuolabilis p̄ra. ego lapis angula
ris qui facio utraque unum. Ego fundamē
tum p̄ter quod nemo potest aliud ponere
tamentu quoq: p̄raes quia mea uirtute soli
daris. Ut queq; mihi potestate sunt ppria. sint
tibi mecum participatione communia. Sup
hanc p̄ram edificabo & ecclesiam meā. & por
te inferi non preualebunt aduersus eam.
Sup hanc inquit fortitudinem & nam extru
am templū & ecclesie mee celo inserenda
sublimitas in huius fidei firmitate consurgit.
Hanc confessionem porte inferi non tenebunt
mortis uincla non ligabunt; Uox enim ista uox
uite est & sicut confessores suos in celestia p
uehit. ita negatores ad inferna dimergit.
Propter quod dicitur beatisimo p̄ro tibi
dabo claues regni caelorum. & que cūq; li
gaueris sup terrā erunt ligata & in celis. &
que cūq; solueris sup terram erunt soluta & in ce
lis. Transiunt quidā & iam in alios apostolor
nis istius potestatis & ad om̄ ecclesie princi

per decreti huius constitutio conuenit. Sed
 non forte uni commendauit quod omnibus inti-
 metur. Petro enim ideo hoc singulariter cre-
 ditur quia cunctis a ecclesie rectoribus petri for-
 ma proponitur; **M**and ergo petri priuile-
 gium ubicumque ex ipsius fertur equitate iu-
 dicium; Nam nimia est uel seueritas uel re-
 missio. ubi nihil ligatum nihil solutum nisi
 quod beatus petrus aut ligauerit aut soluerit.
 Instante autem passione sua dominus que discipulorum
 erat turbata constantia **S**imon inquit **S**imon
 & ce satanas ex postulauit ut uos cerneret
 sicut triticeum. **E**go autem rogavi pro te ne defi-
 ciat fides tua & tu conuersus confirma fratres tu-
 os ne intres in temptationem; **C**ommune
 erat omnibus apostolis periculum de temp-
 tatione formidinis & diuine precationis aux-
 ilio pariter indigebant. Quo diabolus om-
 ni exagitare cupiebat elidere & tamen spe-
 cialis ad domino petri cura suscipitur & pro fide
 petri proprie supplicatur tamquam aliorum

R

status cercior sit futurus si mens principis uic
 ta non fuerit. In p̄ro ergo omnium fortitu
 do munitur & diuine gratie ita ordinatur aux
 ilium ut firmitas que p̄ xpm p̄ro tribuitur p̄pe
 trum apostolis conferatur; Cum itaq; dilec
 tissim tantum nob uideamus presidium diuini
 tus institutum racionabiliter & iuste inducis
 nri meritis & dignitate l& amur. gratias agen
 tes sempiterno regi redemptori nro dno ihu xpo
 quod tantam potentiam dedit ei quem tunc se
 desie principem fecit ut siquid & ia nris tem
 porib; recte p nos agitur r& reque disponitur
 illius operibus illius sit gub naculis deputan
 du cui dictum est. & tu conuersus confirma
 fr̄ tuos & cui post resurre&tionē suam dñs
 ad trina & er ni amoris p̄fessionē mistica insinua
 cione ter dixit pasce oues meas. Quod nō
 quoq; pcul dubio facit & mandatum dñi pius
 pastor exsequitur. Confirmans nos cohorta
 tionibus suis & p nob orate non cessans. ut nulla
 temptatione superemur. Si aũ hanc picatis

sup cu
 est a
 missi
 quos in
 quapr
 ser u
 mut
 ru u
 omni
 cum d
 Capr
M
 nu
 ritu
 unu
 tier
 ene
 nos
 un
 it.
 quixp

sue curam omni populo dī sicut credendū
 est ubiq; p̄tendit. Quantomagis nobis alū
 nis suis opem suam dignatur impendere. Apud
 quos in sacro beate dormitionis thoro eadem
 qua presedit carne requiescit. Illi ergo hunc
 seruitutis nr̄g natalicium diem illi adscriba
 mus hoc festū cuius patrocinio sedis ipsius me
 ruimus esse consortes. Auxiliante nobis p̄
 omnia gratia dñi nr̄i ih̄u xp̄i qui uiuit & regnat
 cum dō patre & cum sp̄sco. EXPLICIT IN
 CIPIT de collectis.

Multis diuinarum scripturarum testimo
 nis edocemur quantum helmosinarum me
 ritum & quanta sit uirtus. Certum est enī
 unumquemq; nr̄m anime sue benefacere quo
 tient misericordia sua inopiae succurrit ali
 ene. ⁊ Promta ergo dilectissimi & facilis apud
 nos esse largitas debet sic se dimus id sibi
 unūquemq; prestare quod indigentibus tribu
 it. Theaurū enim suum condit in celo
 qui xpm̄ pascit in paupere. Benignitatem